

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

DIGITALIZATION OF CUSTOMS CONTROL IN UKRAINE

У статті розкрито роль та місце інформаційних процесів у розбудові української системи митного контролю. Акцентовано увагу на діджиталізації митної політики в сучасних умовах розвитку зовнішньоекономічних відносин. Окреслено переваги використання електронних митних декларацій під час оформлення імпорتنих та експортних операцій. Досліджено ключові процеси автоматизації митного контролю в Україні. Описано архітектуру функціонування інтегрованої системи «Електронна митниця». Значну увагу приділено принципам побудови та перспективам функціонування «Смарт-митниці» в українській фіскальній практиці. Наголошено, що декларування товарів на «Смарт-митниці» здійснюватиметься за європейським принципом «Єдиного вікна». Охарактеризовано нормативно-процедурні аспекти функціонування каналів випуску товарів за митними деклараціями. Зазначено особливості здійснення митного контролю в різних типах коридорів перетину державного кордону. Окреслено пріоритетні напрями ефективного здійснення митного контролю на базі діджиталізації митних процедур в Україні.

Ключові слова: митна політика, митний контроль, діджиталізація, електронне декларування, «Смарт-митниця», митне оформлення, управління митними ризиками.

В статье раскрыты роль и место информационных процессов в развитии украинской

системы таможенного контроля. Акцентируется внимание на диджитализации таможенной политики в современных условиях развития внешнеэкономических отношений. Определены преимущества использования электронных таможенных деклараций при оформлении импортных и экспортных операций. Исследованы ключевые процессы автоматизации таможенного контроля в Украине. Описана архитектура функционирования интегрированной системы «Электронная таможня». Значительное внимание уделено принципам построения и перспективам функционирования «Смарт-таможни» в украинской фискальной практике. Отмечено, что декларирование товаров на «Смарт-таможне» будет осуществляться по европейскому принципу «Единого окна». Охарактеризованы нормативно-процедурные аспекты функционирования каналов выпуска товаров по таможенным декларациям. Указаны особенности осуществления таможенного контроля в различных типах коридоров пересечения государственной границы. Определены приоритетные направления эффективного осуществления таможенного контроля на базе диджитализации таможенных процедур в Украине.

Ключевые слова: таможенная политика, таможенный контроль, диджитализация, электронное декларирование, «Смарт-таможня», таможенное оформление, управление таможенными рисками.

УДК 336.2:339.5

DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct47-31>

Угрин В.В.

к.е.н., доцент кафедри податків та фіскальної політики Західноукраїнський національний університет

Uhrin Volodymyr

West Ukrainian National University

In the article reveals the role and place of information processes in the development of the Ukrainian customs control system. Customs control throughout the world serves to protect the economic interests of the state. Emphasis is placed on the digitalization of customs policy in modern conditions of foreign economic relations. The advantages of using electronic customs declarations during registration of import and export operations are outlined. The key processes of customs control automation in Ukraine are studied. The process of automation of customs procedures and the use of modern information technology in customs authorities can significantly accelerate the production of goods, simplify control over customs clearance, reduce the role of the "human factor" and reduce opportunities for corruption. The architecture of functioning of the integrated system "E-customs" is described. Considerable attention is paid to the principles of construction of "Smart"-customs in Ukrainian fiscal practice. It was emphasized that the declaration of goods at the "Smart"-customs will be carried out according to the European principle of "Single Window". The article describes the aspects of the functioning of the channels of release of goods under customs declarations. The peculiarities of customs control in different types of corridors of the state border are indicated. It is established that in case of violation of customs rules, persons to whom special customs control procedures have been applied shall be held administratively or criminally liable in accordance with the current legislation. The priority directions of effective implementation of customs control on the basis of digitalization of customs procedures in Ukraine are outlined. It is proved that the introduction of modern digital technologies for servicing citizens and enterprises in the activities of the State Customs Service of Ukraine will significantly change the attitude of foreign economic entities to assess the activities of the customs system of Ukraine. This will help improve the image of state customs institutions in the international arena.

Key words: customs policy, customs control, digitalization, electronic declaration, smart customs, customs clearance, customs risk management.

Постановка проблеми. У сучасних умовах соціально-економічного розвитку України ключову роль відіграє парадигма митного контролю, зокрема інформаційна платформа ефективного управління митними ризиками та посилення рівня зовнішньоекономічної безпеки держави. Це створить сприятливі умови для переміщення товарів через державний кордон шляхом спрощення, пришвидшення та вдосконалення процедур митного контролю та декларування. Існує нагальна потреба в уніфікації національної законодавчої бази у сфері митної справи, що зачіпає питання митних стандартів на міжнародному рівні; упередженні підходів до забезпечення підвищення ефективності митного контролю; в актуалізації питань формування ефективної

системи управління митними ризиками. Поряд із цим необхідно форсувати процеси діджиталізації митної політики з метою поліпшення результативності митного контролю в Україні.

Митний контроль та митне оформлення товарів відіграють важливу роль у системі інструментів митної політики. Міжнародна торгівля України розвивається швидкими темпами, зокрема проростається нарощення обсягів імпорту товарів в Україну, з огляду на це, міжнародні організації підвищують вимоги щодо безперешкодного входу іноземних товарів на внутрішній ринок України, тому існує необхідність постійного вдосконалення процедур митного контролю в Україні на теренах діджиталізації митного простору держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблеми інформатизації, автоматизації та діджиталізації механізмів державно-управлінської діяльності є предметом дослідження багатьох науковців, практиків та фахівців, а саме: І. Бережнюка [3], О. Вакульчика [4], О. Новосолової [10], П. Пашка [3]. Слід констатувати посилення інтересу науковців до проблематики автоматизації та цифровізації митних процедур, інноваційного розвитку митної політики на базі посилення рівня її інформатизації згідно із сучасним прагненням розвинених держав. Зокрема, окреслені аспекти досліджують у своїх наукових доробках такі вчені, як Ю. Голинський [2], І. Гриник [2], Л. Івашова [7], Л. Кийда [7], Т. Ліпіхіна [1], М. Разумей [8] та ін.

Водночас наукові дослідження і публікації авторів переважно охоплюють питання вдосконалення митної політики у сфері автоматизації і спрощення митних процедур для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Поза увагою дослідників залишаються детермінанти спрощення та інформатизації митних процедур у контексті здійснення митного контролю. Сьогодні перспективним є дослідження діджиталізації механізмів митного контролю з ефективним використанням функціоналу інформаційної платформи «електронна митниця» та імплементації в практичний аспект електронного сервісу «смарт-митниця». Таким чином, основна увага в даній науковій праці буде зосереджена на дослідженні сучасних аспектів інформатизації та цифровізації митної політики держави в контексті здійснення митного контролю.

Після реформування Державної фіскальної служби України одним із пріоритетних завдань для новоствореної Державної митної служби України залишається інтенсифікація цифровізації митної політики держави. Сучасні аспекти розвитку економіки продукують державним інституціям та суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності максимальну автоматизацію процесів митного контролю та митного оформлення.

Постановка завдання. Метою дослідження є обґрунтування ролі митного контролю та окреслення пріоритетів його діджиталізації в умовах посилення міжнародного економічного співробітництва України.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Митний контроль у всьому світовому просторі слугує для захисту економічних інтересів держави, а саме:

- у контексті реалізації заходів митно-тарифного регулювання: гарантування сплати ввізних і вивізних мит; дотримання міжурядових та міжнародних угод щодо преференційного регулювання; дотримання інших торговельно-політичних заходів;
- у контексті реалізації заходів нетарифного регулювання: дотримання положень про внутрішні податки; дотримання міжнародних і міжурядових домовленостей про заборони й обмеження [1, с. 66].

Діджиталізація методики здійснення митного контролю є пріоритетним аспектом митної реформи в країнах, що розвиваються. Незважаючи на позитивні аспекти електронного декларування в Україні, у митній галузі воно ще не зовсім ідеальне. Низку митних процесів досі засновано на паперових документах, що цілком не відповідає сучасному технічному прогресу і ефективним світовим практикам.

Технологія електронної автономізації дає змогу одержати низку переваг одночасно:

- зменшення фізичного контакту між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та державними органами зводить до мінімуму корупційні ризики;
- автоматизувати і спростити процедури декларування для бізнесу;
- сформувати ґрунтовніший погляд на діяльність підприємств із погляду контролюючого органу.

За даними Всесвітньої митної організації в Європейському регіоні, загальна частка електронних митних декларацій перевищує 90%. Слід зазначити, що в країнах ЄС митне оформлення займає не більше п'яти хвилин у 63% випадків і перевищує одну годину у 9% випадків. Такі результати не можуть бути досягнуті без вагомого прогресу в діджиталізації митної справи та управлінні митними ризиками [2, с. 648].

Важливо констатувати, що з погляду суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності найбільш важливою сферою реформування митної справи є автоматизація митних процедур та електронний обмін даними.

У сучасну інформаційну епоху митні органи майже в усіх країнах світу здійснюють проекти, націлені на автоматизацію адміністративних процесів та імплементацію електронного документообігу. Такі процедури є також актуальними в період експансії пандемічних процесів у суспільстві.

Процес автоматизації митних процедур і використання сучасних інформаційних технологій у митних органах дають змогу суттєво пришвидшити виробництво товарів, спростити контроль під час митного оформлення, зменшити роль «людського фактору» і мінімізувати можливості для корупційних явищ.

Ключові процеси, що пов'язані з автоматизацією митного контролю і електронним декларуванням, будуть впроваджені в митних органах в інтерпретації таких аспектів:

- автоматизація процедур оформлення митних декларацій;
- електронні перевірки внаслідок аналізу даних з облікових систем суб'єкта господарювання;
- отримання необхідних дозволів митного профілю в електронному вигляді;
- внесення коригувань до митних декларацій через механізми електронного декларування;
- автоматична ідентифікація кількості та обсягу митних процедур унаслідок аналізу і моніторингу ризиків;

– автоматичне завершення всіх процедур митного оформлення, а також безпосередньо випуск товарів.

Із метою вдосконалення митного декларування та контролю необхідно створити нові електронні інформаційні системи та технології діяльності у сфері електронної комерції на місцях, зокрема такі, як міжнародна електронна комерція, які будуть сумісними з аналогічними системами зарубіжних країн. Йдеться про вдосконалення митних процедур на базі ефективного функціонування «Електронної митниці» (E-Customs) [3, с. 185].

E-Customs – це мультифункціональна об'єднана система, яка органічно комбінується за рахунок таких елементів:

– інформаційні та комунікаційні технології різних країн світу і комплексний набір механізмів їх ефективного використання;

– чинні інформаційні платформи для контролю експорту, імпорту та транзиту в єдину автоматизовану систему, що продукуватиме обмін електронною інформацією між усіма органами управління митною справою та суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності;

– системи технологічного забезпечення безперервного потоку, накопичення та обробки електронної інформації між митними органами держав, національними органами державної влади та суб'єктами міжнародної електронної торгівлі [4, с. 177].

У базових рішеннях Європейського Союзу сервісний функціонал «Електронна митниця» є підґрунтями для створення та функціонування «єдиного вікна», яке зобов'язані використовувати інші установи, що задіяні у митній справі. Унаслідок цього на митні органи України мають бути покладено додаткові обов'язки в контексті координації дій міністерств та відомств у цій сфері, затверджених відповідними рішеннями уряду.

У теперішніх умовах із використанням механізму «єдиного вікна» здійснюються 90% офіційних різновидів контролю. У сучасних реаліях у митних інституціях працюють над створенням на основі автоматизованого програмного інформаційного комплексу «Інспектор-6» єдиного державного інформаційного вебпорталу «Єдине вікно міжнародної торгівлі», що задекларовано чинним законодавством [5; 6], якому немає аналогів в українській практиці. Цей вебпортал повинен забезпечити надходження дозвільних документів в електронному форматі від державних органів до працівників митних інституцій, що проводять митний контроль та здійснюють митне оформлення. Саме тому для суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності нівелюється необхідність подання митним органам дозвільних документів у паперовому вигляді.

Новітні підходи до модернізації Державної митної служби України потрібні для координування векторів розвитку митних органів, які мають

базуватися на інформаційних системах і здебільшого збігатися з принципами функціонування й механізмами реалізації митних служб розвинених країн світу, ґрунтуватися на міжнародних договорах, конвенціях і рекомендаціях. Це також важливо для втілення в практичну площину міжнародних стандартів якості, які є загальним еталоном для створення й оцінки систем якості, зокрема якості виконання митної справи.

«Смарт-митниця» передбачає формування митниці, яка використовує усі інноваційні методи та технології, стабільно оновлюється та вдосконалюється, – процес, над яким у сучасних умовах активно працюють в органах ДМС України в контексті виконання Стратегічних ініціатив розвитку служби до кінця 2020 р. [7, с. 226].

Підґрунтям концепції функціонування нової митниці стало використання інноваційних технологій, що перетворюють митне адміністрування на швидкий і високотехнологічний процес. «Смарт-митниця» працюватиме з урахуванням даних інтелектуальної системи ризиків. Поряд із цим функціонуватиме єдиний портал надання дозвільних документів (надаватиметься близько 31 дозвільного документу), електронне декларування, здійснюватиметься моніторинг та контроль над усіма ланцюгами поставок, постмитний контроль та постаудит, використовуватимуться інноваційні технічні засоби митного контролю (рис. 1). Вона забезпечуватиме обмін попередньою інформацією з авіалініями, морськими лінійними об'єктами, «Укрзалізницею», адміністрацією Державної прикордонної служби, NCTS – TIRepd. Таким чином, надаватиметься інформація з приводу реєстру номера транспортного засобу, найменування товару та його вагових параметрів [8].

Апробація високотехнологічних технічних засобів митного контролю відбуватиметься на основі відеоспостереження та здійснення відеоконтролю, зчитування номерних знаків, здійснюватиметься ваговий контроль та використання сучасних скануючих систем. Ключовою особливістю стане застосування електронного талона в пунктах пропуску через державний кордон. Зокрема, у талоні зазначатиметься інформація про номер та дату операції, номер транспортного засобу. Така інформація перевірятиметься посадовими особами Держприкордонслужби, яка буде проводити моніторинг вхідних даних з E-ticket у власній інформаційній системі, робитиме аналіз та оцінку ризиків, коригуватиме відповідні дані для ДМС України, проставлятиме штамп «перевірено» та передаватиме для контролю в органи ДМС. Після цих процедур ДМС зчитуватиме дані у власну інформаційну систему, вноситиме дані, необхідні для здійснення митного контролю, робитиме аналіз ризиків та проставлятиме власну відмітку «перевірено».

Рис. 1. Систематизація принципів функціонування «Смарт-митниці»

За вказаним талоном транспортний засіб може виїжджати за межі пункту пропуску. Такий набір процедур даватиме змогу активізувати проведення митних формальностей під час перетину митного кордону [5]. Також буде імплементована процедура автоматизованого поміщення товарів у митний режим на базі результатів використання системи аналізу ризиків.

Практикується використання трьох каналів випуску товарів за митними деклараціями. Перший – «зелений канал» – здійснюватиме автоматизований випуск товарів за МД без проведення додаткових процедур щодо перевірки документів та митного огляду. «Жовтий канал» – випуск товарів за МД відбуватиметься після проведення документального контролю, а «червоний канал» (найбільш ризикові операції) – після здійснення документального контролю та митного огляду. Такий підхід дасть змогу уніфікувати митні процедури, мінімізувати вплив людського фактору та зменшити час на виконання митних процедур.

Зазвичай для відповідного пункту пропуску розробляється технологічна схема здійснення митного контролю ручної поклажі та багажу громадян із застосуванням двоканальної системи митного контролю [9, с. 148]. Окреслена система митного контролю застосовується як під час в'їзду громадян на митну територію України, так і під час виїзду за її межі з відповідним технічним забезпеченням «зеленого» та «червоного» коридорів. Законодавчим базисом для застосування режиму спрощеного митного контролю є ратифіковані в Україні відповідні міжнародні нормативно-правові документи, Митний кодекс України, а також окремі відомчі нормативні акти.

Своєю чергою, режим «зеленого» коридору передбачає проведення митного контролю та митного оформлення за спрощеним алгоритмом для

громадян, що переміщують через митний кордон України предмети, які не підлягають обов'язковому письмовому декларуванню або оподаткуванню митними та іншими платежами та зборами, на переміщення яких законодавством не встановлено заборон чи обмежень.

Виконання процедур митного контролю предметів за «червоним» коридором відбувається посадовими особами ДМС України на загальних підставах. У разі порушення митних правил особи, до яких застосовувалися особливі процедури митного контролю, в обов'язковому порядку притягуються до адміністративної або кримінальної відповідальності згідно з нормами чинного законодавства.

На думку О.С. Новосолової, однією з першочергових умов ефективного здійснення митного контролю є неупередженість дій і незалежність органів митного контролю від політичних рішень та бізнес-груп. Саме ця умова є фундаментом прозорого та ефективного здійснення митного контролю. Отже, одним з основних завдань держави є забезпечення митним органам такої незалежності. Оскільки митний контроль є одним із головних завдань, які покладені на митні органи України, підкреслимо його значимість у формуванні економічної безпеки держави, оскільки на цьому етапі здійснення митного регулювання відбувається одночасно перевірка всіх вантажних документів та фактичне встановлення кількісних та якісних параметрів товарів, які переміщують через митний кордон України [10].

Отже, ключовим і актуальним залишається завдання підвищення ефективності діяльності митних органів у сфері автоматизації процесів шляхом концентрації всіх зусиль на створення сприятливих умов для всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, розвитку української е-митниці та апробації позитивного зарубіжного

досвіду впровадження інформаційних систем і технологій у митну справу.

Таким чином, пріоритетними векторами для України в контексті здійснення митного контролю є вдосконалення процедур електронного декларування, діджиталізація механізмів митного оформлення, спрощення механізмів митного контролю, формування ефективної системи аналізу та управління митними ризиками і запровадження вищого рівня відповідальності за порушення норм митно-податкового законодавства як суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, так і самими працівниками (посадовими особами) митних органів.

Висновки з проведеного дослідження. Діджиталізація процедур митного оформлення та контролю охоплює комплексний моніторинг безперервного потоку інформації від суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, основними цілями якої, насамперед, є усунення паперових документів; боротьба із шахрайством, організованою злочинністю і тероризмом; поліпшення якості товарів і безпеки торгівлі; стандартизація функціонування митниці; захист прав інтелектуальної власності та національної культурної спадщини.

Для підвищення ефективності вибору об'єктів митних перевірок варто розробити Єдину автоматизовану інформаційну систему митних органів, головною метою якої буде створення єдиного інформаційного ресурсу. Зазначена система допомагатиме приймати управлінські рішення на всіх рівнях митних органів. У контексті митного контролю після випуску товарів ключову роль відіграє контроль митної вартості, від якості якого залежать своєчасність та повнота дохідної частини державного бюджету.

Слід наголосити, що впровадження сучасних цифрових технологій для обслуговування громадян та підприємств у практику діяльності Державної митної служби України дасть змогу суттєво змінити ставлення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності до оцінювання діяльності митної системи України та сприятиме поліпшенню іміджу державних митних інституцій на міжнародній арені.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ліпихіна Т. Удосконалення системи митного контролю. Аналіз і оцінка ризиків під час здійснення заходів митно-тарифного та нетарифного регулювання ЗЕД. *Маркетинг в Україні*. 2009. № 1. С. 64–67.
2. Голинський Ю.О., Гриник І.Р. Митний контроль в Україні та напрями його вдосконалення. *Молодий вчений*. 2019. № 10(74). С. 646–650.
3. Митна енциклопедія : у 2-х т. / ред. кол.: І.Г. Бережнюк (відп. ред.) та ін. Хмельницький : ПП Мельник А.А., 2013. Т. 2. 536 с.
4. Формування системи митного аудиту в Україні : монографія / за заг. ред. О.М. Вакульчик. Хмельницький : ПП Мельник А.А., 2014. 208 с.

5. Деякі питання реалізації принципу «єдиного вікна» під час здійснення митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2016 № 364. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/364-2016-%D0%BF> (дата звернення: 13.07.2020).

6. Положення про Єдину автоматизовану інформаційну систему Державної митної служби України : Наказ Державної митної служби України від 4 листопада 2010 р. № 1341. URL: <http://minrd.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/elektronna-mitnitsya/62603.html> (дата звернення: 13.07.2020).

7. Івашова Л.М., Кийда Л.І. Діджиталізація митних процедур: сучасний стан та перспективи розвитку митної справи. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2019. № 3(22). С. 218–230.

8. Разумей М.М. Особливості застосування автоматизованої системи аналізу та управління ризиками, основною метою якої є забезпечення вибірковості митного контролю. URL: <http://chp.com.ua/all-news/item/60270-osoblivosti-zastosuvannya-avtomatizovanojisistemi-analizu-ta-upravlinnya-rizikami-osnovnoyu-metoyu-yakoji-e-zabezpechennya-vibirkovost-imitnogo-kontrolyu> (дата звернення: 10.08.2020).

9. Івашова Л.М., Кийда Л.І., Спрощений митний контроль у контексті економічної безпеки: проблеми та шляхи їх розв'язання. *Вісник Академії митної служби України. Серія «Державне управління»*. 2012. № 1(6). С. 146–152.

10. Новосьолова О.С. Система митного контролю в Україні: сучасний стан та орієнтири. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/140.pdf> (дата звернення: 20.08.2020).

REFERENCES:

1. Lipikhina, T. (2009) Udoskonalennia systemy mytnoho kontroliu. Analiz i otsinka ryzykiv pid chas zdiisnennia zakhodiv mytno-taryfnoho ta netaryfnoho rehuliuвання ZED [Improving the customs control system. Analysis and assessment of risks during the implementation of measures of customs and tariff and non-tariff regulation of foreign economic activity]. *Marketing in Ukraine*, no. 1, pp. 64–67.
2. Holynskiy Yu. O., Hrynyk I. R. (2019) Mytnyi kontrol v Ukraini ta napriamy yoho vdoskonalennia [Customs control in Ukraine and directions of its improvement]. *Molodyi vchenyi*, no. 10(74), pp. 646–650.
3. Berezhnyuk I. H. (ed.) (2013) *Mytna entsyklopediya* [Customs encyclopedia]. Khmelnytsky: PP Melnyk A.A. (in Ukrainian)
4. Vakulchik O. M. (ed.) (2014) *Formuvannya systemy mytnoho audytu v Ukraini* [Formation of the customs audit system in Ukraine]. Khmelnytsky: PP Melnyk A.A. (in Ukrainian)
5. Kabinet Ministriv Ukrayiny (2016) Deyaki pytan-nya realizatsiyi pryntsyphu "yedynoho vikna" pid chas zdiysnennya mytnoho, sanitarno-epidemiologichnoho, veterynarno-sanitarnoho, fitosanitarnoho, ekolohichnoho, radiologichnoho ta inshykh vydiv derzhavnoho kontrolyu [Some issues of implementation of the "one-stop shop" principle during the implementation of customs, sanitary-epidemiological, veterinary-sanitary, phytosanitary, environmental, radiological and other types of state

control]. Postanova vid 25.05.2016 № 364. Available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/364-2016-%D0%BF> (accessed 13 July 2020).

6. Derzhavna mytna sluzhba Ukrayiny (2010) Polozhennya pro Yedynu avtomatyzovanu informatsiynu systemu Derzhavnoyi mytnoyi sluzhby Ukrayiny [Regulation on the Unified Automated Information System of the State Customs Service of Ukraine]. Nakaz vid 04 lystopada 2010 r. № 1341. Available at: <http://minrd.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/elektronna-mitnitsya/62603.html> (accessed 13 July 2020).

7. Ivashova L. M., Kyyda L. I. (2019) Didzhytalizatsiia mytnykh protsedur: suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku mytnoi spravy [Digitalization of customs procedures: current state and prospects of customs development]. *Publichne upravlinnia ta mytne administruvannia*, no. 3(22), pp. 218–230.

8. Razumey M. M. (2019) Osoblyvosti zastosuvannya avtomatyzovanoyi systemy analizu ta upravlinnya ryzykamy, osnovnoyu metoyu yakoyi ye zabez-

pechennya vybirkovosti mytnoho kontrolyu [Features of application of an automated system of risk analysis and management, the main purpose of which is to ensure the selectivity of customs control]. Available at: <http://chp.com.ua/all-news/item/60270-personal-appropriate-automatized-system-analysis-to230upravlinny-pricing-main-y-metoyu-yakoji-e-zabezpechenny-vibirkovosti-mitnogo-kontrolyu> (accessed 10 August 2020).

9. Ivashova L. M., Kyyda L. I. (2012) Sproshcheny mytnyy kontrol' u konteksti ekonomichnoyi bezpeky: problemy ta shlyakhy yikh rozv'yazannya [Simplified customs control in the context of economic security: problems and ways to solve them]. *Visnyk Akademiyyi mytnoyi sluzhby Ukrayiny. Seriya "Derzhavne upravlinnya"*, no. 1(6), pp. 146–152.

10. Novosolova O. S. (2019) Systema mytnoho kontroliu v Ukraini: suchasnyi stan ta oriientyry [Customs control system in Ukraine: current status and benchmarks]. Available at: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/140.pdf> (accessed 20 August 2020).